

بسمه تعالی / خلاصه ارائه درس مبانی جامعه شناسی / موضوع: نظام درجه بندی فیلم در آمریکا /

زیر نظر استاد آقای اصغرپور / علی ظریف هنرور ۸۱/۲۰۲۲۰۸۷۱ / نیمسال اول سال تحصیلی ۹۰-۱۳۸۹ /

تقریباً در آغاز قرن بیستم میلادی سینما به عنوان رسانه ای جدید اعلام وجود کرد. مخاطبان ذهن و حس و خیالشان با سینما گره خورد و سینما به عنوان یک مرجع از نظر تاثیر گذاری بر جامعه قدرت نمایی کرد. برای گروه هایی خاص مثل تشکل های مذهبی و یا اولیای نوجوانان و جوانان این تاثیر پذیری از سینما اعلام زنگ خطر بود و بخش بزرگی از جامعه آن زمان به منظور کنترل و محدود کردن آن درخواست نظارت بر سینما را داشتند. این نقطه آغاز کشمکش و جدال بین سینماگران و ممیزان سینمایی بود. در یک بررسی تاریخی اجمالی می توان گفت، در طی یک قرن گذشته نماد های ملی، مذهبی، سیاسی، اجتماعی از سوی گروه های مذهبی و اجتماعی به عنوان خط قرمز های سینما معرفی گشت. در طی بررسی سینما در سده ی گذشته به ویژه در آمریکا از یک سو خود سینماگران به منظور فروش بیشتر سعی بر مکانیزه کردن درجه بندی سینما بودند و از سوی دیگر خود مردم به دلیل احتیاطات اخلاقی دنبال محدودیت ها بودند. بعد از سال ها جدل حدود چهل سال پیش نظام درجه بندی اتحادیه سینمای آمریکا معتبرترین و پذیرفته شده ترین مدل برای این سنجش است.

نظام درجه بندی در حقیقت هر فیلم را که به آن کمیته درخواست بدهد در یکی از پنج دسته ی G، PG، R، PG-۱۳، NC-۱۷ قرار می دهد. این کمیته یک کمیته ی غیر دولتی است که اعضای آن هر ساله توسط مجمع تهیه کنندگان انتخاب می شوند. اعضای این کمیته در حقیقت پدران و مادران آمریکایی هستند تا نماینده مناسبی از معیار تاثیر گذاری باشند. اسامی این اعضا مخفی است تا کمپانی های تولیدی بر روی رای آن ها تاثیر نگذارند. هدف از این نظام رده بندی نشان دادن سطح سنی مخاطب بوده تا افراد هر

یک فیلم مناسب خود را ببینند. عمدتاً معیارهای درجه بندی یا خشونت و یا صحنه های مستهجن است که البته میزان حساسیت بر روی خشونت در آمریکا خیلی بیشتر از بی بند و باری های اخلاقی می باشد. سایت MPAA.org و Filmrating.com دو سایتی هستند که رده بندی هر فیلم را مشخص می کنند. هر فیلمی که به این کمیته در خواست بدهد رده بندی شده و هر سال بیش از پانصد فیلم توسط این کمیته درجه بندی می شود. پنج رده ی اصلی این نظام به ترتیب:

General Audiences: G (مخاطب عمومی - هر کسی می تواند این فیلم را ببیند.)

Parental Guidance Suggested: PG (راهنمایی والدین توصیه می شود - والدین مراقب برخی صحنه ها باشند.)

Parents Strongly Cautioned: PG - ۱۳ (هشدار جدی به والدین - برخی صحنه ها برای فرزندان مناسب نیست.)

Restricted: R (محدودیت مخاطب - فقط همراه والدین پذیرش انجام می شود)

No one ۱۷ and under Admitted: NC-۱۷ (عدم پذیرش زیر ۱۷ سال - افراد زیر ۱۷ سال حق دیدن ندارند)

برای سازندگان فیلم ها این که چه رده ای بگیرند خیلی اهمیت دارد، زیرا تجربه نشان داده است که فیلم های NC-۱۷ و تا حدودی R فروش مناسبی ندارند. چون مخاطبان اصلی سینماهای آمریکا را نوجوانان تشکیل می دهند، در هر فیلم سعی شده است تا صحنه ها طوری باشند که رتبه PG و یا PG=۱۳ دریافت شود.

با وجود این که عضویت در **MPAA** اختیاری است اما تمامی هفت استودیوی بزرگ هالیوود، فیلم هایشان را پیش از اکران به شورای درجه بندی ارائه می کنند. بیشتر مجموعه های سینمایی، فروشگاه های زنجیره ای و

مراکز فروش محصولات ویدئویی خانگی تنها به نمایش و فروش فیلم‌هایی می‌پردازند که دارای درجه‌بندی MPAA باشد و سینماهای وابسته به MPAA فیلم‌های بدون درجه‌بندی را اکران نمی‌کنند. دسترسی به این فیلم‌ها و همین‌طور فیلم‌های NC-17 تنها در فروشگاه‌های معدودی امکان‌پذیر است.

نظام درجه‌بندی فیلم‌ها مخصوص یک کشور خاص نیست و امروزه اکثر کشور های جهان از امارات و نیجریه و اندونزی تا فرانسه و کانادا و نروژ برای نظارت بر سینما و کنترل تاثیر سینما بر جامعه در نمایش فیلم‌های سینمایی سعی داشته‌اند تا یک الگوی مناسب را در پیش گیرند. در برخی کشور ها نوع این ممیزی آسان تر و در برخی کشور ها سخت گیرانه تر است. نکته ی مهم اینجاست که فیلم‌ها بر اساس محتوایشان و بسته به معیارهای عرفی توسط هیئت های گوناگون درجه ی سنی می گیرند.

در کشور ما در تمامی مراحل تولید تا اکران فیلم ممیزی وجود دارد. به این معنی که ابتدا با بررسی فیلم نامه پروانه ساخت صادر شده و بعد از ساخت فیلم برای اکران باید پروانه نمایش صادر شود. در عین حال که در کشور ما خط قرمز های سیاسی و دینی وجود دارد و نمی توان به هر فیلمی اجازه ساخت یا نمایش داد، اما این ممیزی پیش تولید مشکلاتی را به همراه دارد.

اما نظام درجه بندی عملا ممیزی فیلم را از مرحله ی تولید به مرحله ی نمایش منتقل کرده و در واقع بخش مهمی از مسئولیت فیلم را به والدین و اولیای تربیتی واگذار می کند. این خود یک بررسی جامعه شناختی دارد که سینماگران و دولت خیلی از کشور ها سعی داشته اند، دغدغه خود را انتقال دهند و به جای این که با سانسور و ممیزی های شدید جلوی پخش برخی فیلم ها را بگیرند، در عوض با اعلام یک رای راجع به درجه سنی یک فیلم، دیگر این پدران و مادران آمریکایی هستند که باید مراقب تاثیر پذیری فرزندان خود باشند و این خود سینماگران هستند که سعی در گرفتن یک رتبه مناسب برای فیلمشان خواهند بود.